

240. Mályinka határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B?

2004. július 19-én helyszíni szemlét, leletmentést végeztünk Dédestapolcsány és Mályinka községek határvonalában, ahol vasleleteket találtak.

Déderi vár, Vásárhelytető: Egy nagyobb mészkővel jelzett fa tövében vastartalmú nehéz rögök voltak, s ugyanennek a fának a tövében összegyűlve cserepek látszottak. Az egész mesterségesnek tűnt. A vasrögök felszedésekor azonban kiderült, hogy azok a fa gyökerei között vannak, lényegében a fa növekedésekor gyökereivel átfogta, sőt befoglalta, hiszen volt olyan vasrög, amit nem is tudtunk kivenni a vastag gyökerek közül.

Verebce vár: Egy bükkfa mellett eredetileg öt nyéllyukas vasék feküdt. A megtaláláskor egy darabot a Kohászati Múzeumba vittek, helye azonban jól látszott a puha földben. Gyakorlatilag a felszínen voltak. A területen pár cserepet találtunk. Nováki Gyula és Sándorfi György A történeti Borsod megye várai című, 1992-ben megjelent munkájában a 12–13. oldalon írt a várról, és a felszínen gyűjthető cserepek alapján nagy valószínűséggel a Kyjatice-kultúra korára datálta.

A terepbejárásán részt vett a Bükki Nemzeti Park Természetvédelmi őrkerület vezetője Barta Zsolt, önkéntes természetvédelmi őr Taricska Tibor, a Kohászati Múzeum igazgató-helyettese Porkoláb László és Balogh Marcell fotós.

B. HELLEBRANDT MAGDOLNA – PUSZTAI TAMÁS

241. Mesteri, Padoskertalja és Tüskés-dűlő

(Vas megye) B, V, Kö

2004. február 21-én helyszíni szemlét végeztünk a tervezett új fürdőkomplexum helyének Ny-i részén. Művelés alatt álló domboldal, amely lejt É felé. A domboldal úthoz közeli terephullámán (alacsonyabb terasz) gyűjthetők a leletek. A magasabb térszínen és a dombtetőn egyre kavicsosabb a termőtalaj és a leletek is megszűnnek. A fürdőre vezető aszfaltúttól D-re, a dombtető felé kb. 70–80 m szélességben és a tehenészeti telepre vezető földútig bizonyosan tart a lelőhely. Kiterjedése Ny felé, azaz a Mesteri–Kemeneskápolna (8456. sz.) út felé nem tisztázható. A lelőhely pillanatnyilag ismert kiterjedése kb. 70–80 m (É–D) × 120 m (K–Ny). A leletek csak kerámiatöredékek: őskoriak, nagy valószínűséggel az urnamezős és a Hallstatt kultúra, valamint a 13–18. század emlékei. Szétszántott objektumokat nem láttunk.

ILON GÁBOR

242. Mezőcsát, Erdőszög

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, R

A területen tervezett bányatelek terepbejárásait 2004 márciusában végeztük. A vizsgált terület tarló volt, közepén, egy egykori kiemelkedés helyén egy bányagödört találtunk. Annak metszetalján nem lehetett régé-

szeti jelenségeket megfigyelni, viszont a meddőhányóban igen. Itt kevés újkori kerámiatöredék került elő. A bányagödör környezetében a tarlón további felszíni régészeti leletek nem voltak. A tervezett bányatelektől É-ra, a bányatelek határaitól 300 m-re egy ÉNy–DK irányú kiemelkedésen, 220 m hosszan a szántásban közepes felszíni leletsűrűséget mutató, rézkori leletek által jelzett régészeti lelőhelyet találtunk. A leletek a Herman Ottó Múzeumba kerültek.

PUSZTAI TAMÁS

243. Mezőörs határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Kk, Kú

2004. március 16-án helyszíni szemlét végeztünk a község településrendezési tervéhez kapcsolódóan.

Rétre-dűlő: Megállapítottuk, hogy a KÖH Mezőörs 12. számú lelőhely valóban ott található ahol a térképezéskor jelezték – igaz, római kori leletek helyett mindennütt középkori és kora újkori edénytöredékeket láttunk a felszínen. A dűlőút túloldalán, a tehenészet mögött új lelőhelyet találtunk: itt is középkori edénytöredékeket észleltünk a felszínen, viszonylag ritkán de nagy területen elszórva.

Volt szovjet gyakorlótér: A ma legelőnek használt terület a helybeli információk megfelelően jóval nagyobb volt a bejelölt területnél. Ma a beásások már nem látszanak, a többszörösen bolygatott felszínen régészeti leletet nem észleltünk.

TOMKA PÉTER

244. Miskolc-Tapolca, Barlangfürdő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á, Kö

A miskolci Herman Ottó Múzeum 2004. december 1–17. között régészeti feltárást végzett a területen (hrs.: 46292/5), amely a barlangfürdő jelenleg lekerített területéhez K-ről közvetlenül kapcsolódó park, az egykori Anna szálló helye. A vizsgált területen nyolc É–D, illetve K–Ny tájolású, egyenként 1,5 m széles kutatóárkot húztunk. Az árkok legmélyebb szakasza a mai felszín alatti 2 m mélységet érintette. A feltárást során előkerültek a tapolcai bencés apátság templomának és kolostorépületének maradványai. Az apátság épületeinek legkorábbi járósintjei a mai felszín alatt 1,5–1,8 m mélységben találhatók. A próbafeltárást során meghatároztuk a K-i és D-i kolostorszárny épületeinek egy részét, valamint a templom hajóját. A kolostor falai a korabeli járósinthez mérten 1,2 m magasságig, míg a templom egyes részei a korabeli felszínhez mérten 1 m magasságig állnak. A templom esetében elkülöníthetünk egy 13. századi pusztulási réteggel jelzett Árpád-kori, valamint egy középkori építési periódust. A kolostorépület területén ennél jóval több átépítéssel is számolhatunk. A nemzeti monostorként épített apátság templomában kell keressük az alapító Miskolc nemzetség temetkezéseit is. Az apátságról a legkorábbi írásos emlékek az 1210-